

DE

KINDER-
AFDELING

BELEVENISSEN
OP DE KINDERAFDELING
ENKHUIZEN

'Ongeveer rond mijn vierde belandde ik in het Snouck van Loosenziekenhuis. Volgens mijn moeder met nierklachten. (Ik kan mij niet herinneren ooit buikpijn te hebben gehad, maar volgens mijn moeder vond ze weleens 's morgens niersteengruis in mijn bed). Ze hebben mij daar zeker een week gehouden.

Ik herinner mij de verplichte chocolademelk in van die ijzeren bekertjes die op een plateautje werden gebracht. Ik lust geen chocolademelk en wilde graag gewone melk, maar dat mocht niet. Ze bleven net zo lang wachten tot het op was, want drinken was goed voor mij. Mijn vader zei altijd dat je van chocola hoofdpijn krijg en dat ik dat niet moest eten of drinken. Wat een verwarring.

Ik heb twee broers en twee zussen. Mijn jongste zus die 10 jaar ouder is dan ik (ik ben een nakomertje) had voor mij een beer gemaakt. Zij kwam alleen op de fiets, met beer naar het ziekenhuis

in Enkhuizen. Wij woonden in Bovenkarspel in plan-zuid. Op de kruising La Reinelaan en Broekerhavenweg, op het hoekje bij voorheen bakker Rood, kwam mijn zus met te veel vaart van de brug de Broekerhavenweg op en werd geschept door een auto. Zij had een zware hersenschudding en werd naar het ziekenhuis in Enkhuizen gebracht. Haar hoofd helemaal in het verband, alleen haar ogen nog zichtbaar werd ze naast mij met beer de kamer in gebracht. Ik schrok me lam, en heb dan ook ontzettend gehuild. Elke keer als ik naar mijn zus keek moest ik huilen. Zo hebben we nog samen

Ik herinner mij de verplichte chocolademelk in van die ijzeren bekertjes

een aantal dagen door gebracht. Ik mocht eerder naar huis dan zij! Mijn moeder heeft helaas de bewuste beer tijdens een verhuizing weg gedaan, wat ik haar nog steeds kwalijk neem!!'

MARJA SWART

'Hoi Sandra,
Ik herinner me niet dat ik samen met
jou op zaal lag. Ik kon met alleen
het linkeroog kijken, rechteroog
was, samen met de rest van m'n hoofd
met verband ingepakt.
Wat ik mij vooral herinner was dat
het een hete zomer was en dat m'n
gezicht ontzettend jeukte door de
hitte en het verband.
Daarnaast zie ik nog steeds voor
ogen dat er regelmatig met een
spuitbus tussen de bedden gespoten
werd, omdat het er krioelde van
insecten.'

TINIE

'Zelf heb ik er in gelegen toen ik
8 jaar oud was en wel in November
1960 ongeveer. Ik lag daar vanwege
een spier in mijn been die alle
dagen gemasseerd moest worden.
Ik lag ook te huilen in mijn bedje,
maar dan door het gezang van het
Leger des Heils die daar in het
gebouw zongen. Ook wist ik me geen
raad als kind, met de zuster die de
hele nacht over ons waakte.
Ik had thuis niet het gevoel dat er
iemand voor me was, dus toen ik in
het ziekenhuis het tegenovergestelde
meemaakte, raakte ik daardoor van

*Ik wist me geen raad als kind,
met de zuster die de
hele nacht over ons waakte*

streek.

Ik herinner me nog hoe ik met een
zuster in de tuin mocht wandelen en
hoe ik haar als mijn moeder wilde.'

GERY VENEKAMP

'Ik heb van mijn 4de tot mijn 6de jaar (tussen 1961 en 1965) 6 keer op de kinderafdeling van het Snouck van Loosenziekenhuis gelegen, waarvan twee keer 6 weken. Ik had een nierafwijking en uiteindelijk is de nier op mijn 8ste jaar operatief verwijderd. Over het algemeen heb ik er goede herinneringen aan.

Ik haalde nog wel eens kattenkwaad uit. Zo had ik een pop met een zuigfles gekregen met snoepjes er in; toen de snoepjes op waren, vulde ik hem met water en sprong 's nachts van bed naar bed om iedereen een slokje water te geven. Tot ik betrappt werd natuurlijk door zuster Groot, dat was de enige verpleegster die niet aardig was in mijn herinnering.

Ook lag er nog een meisje op de zaal met een nierafwijking. Nieske Boeder kwam ook uit Andijk en zij moest eerst afvallen voor ze geopereerd kon worden. Maar haar broers namen iedere woensdagavond (dan alleen

mochten de broers en zusjes komen en in het weekeinde) snacks en snoep mee. Tot ze betrappt werden en niemand meer snoep mocht hebben op onze zaal. Ik had met Pasen een grote haas van chocolade gekregen met eitjes in een mandje op zijn rug. Die mocht ik ook niet opeten natuurlijk; kwam mijn tante met een pakje boetseerklei aan en dus at ik de eitjes op en bewaarde het papiertje en deed er een eitje van klei in.

Natuurlijk waren er ook minder leuke dingen, zoals de 4 penicilline-sputen die ik per dag

Ik werd betrappt door zuster Groot die niet aardig was in mijn herinnering

kreeg: mijn bovenbenen waren helemaal hard en blauw. Maar ik mocht altijd heel hard in de hand van de zuster knijpen als ik een prik kreeg, dan voelde ik het niet zo erg.'

ANDRIES MEYLES

'Ik heb vanaf september 1971 tot 1 april 1972 (geen grap) daar gelegen met 2 benen in een tractie cq plat op bed. Geen idee wat ik er deed, en de orthopedist had geen idee wat ik had. Toch maar een half jaar plat. Het heeft niks genezen. Later op m'n 12e geopereerd in Hoorn en inmiddels 2 kunstheupen (in Amstelveen gedaan).

*Ik weet nog dat m'n vader
woest werd dat m'n broer
mij niet mocht bezoeken*

Weet nog dat ik naast een muur lag, in het tweede gedeelte van de kinderafdeling aan het raam. Lijkt op dat raam met dat bed op de foto in de krant (van Jeannette Eisses in 1968). Ik kreeg vaak 'rooie kaas' opgediend die ik achter het gordijn bij het raam deponeerde (bah). Keek altijd uit naar de post want kreeg honderden kaarten van klasgenootjes en kerkgenoten (Gereformeerde kerk

is groot in Andijk). Na m'n (gebruikelijke) verlegen begin, ging ik later flink tekeer en bleef zelden plat op m'n bed liggen; ik kroop vaak naar het voeteneind om te praten met de oudere kinderen aan de andere kant van de muur (naast me aan mijn kant lag een 3-jarig meisje weet ik nog, ook met heupklachten. Ik was 8 en later 9 jaar oud. Ook kroop ik vaak op m'n handen over de vloer hangend aan het bed om m'n actieradius te vergroten. Grappig was dat ik de kinderen vertelde dat ik in Amerika was geweest (niet waar), maar nu woon ik er al tien jaar. Verder weet ik nog dat m'n vader woest werd dat m'n broer me niet mocht bezoeken (7 jaar), want geen kinderen konden kinderen bezoeken vanwege besmettelijke ziektes. M'n vader won en m'n broer mocht langskomen. Mijn moeder reed elke dag op haar solex van Andijk naar Enkhuizen door weer en wind om mij en mijn 17 jarige zus, die dezelfde ziekte had, te bezoeken en na verloop van tijd

herkende ik haar voetstappen al van verre in de gang. Anyway, ik heb er dus 8 maanden gelegen en volgens mij waren de verpleegsters aardig wat ik me ervan kan herinneren. Ook weet ik nog dat er een tv ver weg in de hoek stond en ik er dus achter kwam dat ik een bril nodig had, ergo een lelijke bril, want m'n ouders zochten hem uit voor me.'

ANNA KOOIJMAN

'De O.K heeft me het meest geraakt. Je werd er zonder voorbereiding heen gereden met je bed. Bij de aanblik van die enge ruimte met daarin mensen met rare groene kleding en hoofd- en mondkapjes op, raakte ik totaal in paniek en vocht als een leeuw. Ze wierpen ze zich op me en bonden me vast. Totaal geen geruststelling, nee ik was stout.'

EDITH DE VRIES

'Meteen was ik weer terug op zaal 16. De eerste keer was ik zes of zeven jaar oud. Dat zal in 1971 of 1972 zijn geweest. Ik moest naar het ziekenhuis voor een merkwaaardige knobbel in mijn keel. Van de eerste keer kan ik me niet zoveel herinneren. Althans niet van de dag dat ik door mijn moeder naar het ziekenhuis werd gebracht. Wel van de dagen of weken daarna. Ik weet nog precies in welk bed ik lag. Het eerste bed meteen links bij de deur. In het eerste deel van de zaal stonden zes bedden, daarna was er een muur met doorgang naar het andere deel van de zaal, waar volgens mij nog drie kinderen lagen. In dat tweede deel stond de televisie, waar we op woensdag en zaterdag naar mochten kijken. Wij mochten dan op de bedden van de

*Als de hoofdzuster binnenkwam
kromp ik ineen. Als ze
maar niet voor mij kwam...*

andere kinderen zitten. Heel leuk, maar natuurlijk trof ik net weer een heel vervelend jongetje. Van lekker televisie kijken was geen sprake, want hij zat steeds te klieren.

Wat ik mij uit die eerste periode vooral nog herinner, is dat er maar één bezoekuur was. Elke middag, misschien een uurtje. Eigenlijk iets om naar uit te kijken, maar voor mij ook de aanloop naar een angstig moment. Want elke dag na het bezoekuur kreeg ik een prik in mijn been. De ene dag in mijn rechter-, de andere dag in mijn linkerbeen. Daar was ik zo bang voor dat ik eigenlijk nauwelijks genoot van mijn visite.

Wel weet ik nog hoe blij ik was dat mijn moeder boekjes voor me had meegekregen van mijn juf. Deze waren van haar eigen zoons geweest en nu mocht ik ze houden. Dat vond ik heel speciaal. Ook de tekeningen die ik kreeg van alle kinderen uit mijn klas. Ik heb ze altijd bewaard. En alle kaarten. Jaren later wist ik nog precies welke kaart ik van wie had gehad.

Dat klinkt nog redelijk leuk. Maar ik was ook bang. Bang om daar te zijn terwijl ik nog zo klein was. Bang voor de kinderen op de zaal die niet allemaal even lief waren. Maar vooral bang voor de hoofdzuster. Een forse vrouw met pikzwart haar en een hele strenge blik. Als zij binnenkwam kromp ik bijna in elkaar. Wat zou ze komen doen? Als het maar niet voor mij was. Vooral als andere kinderen stiekem de injectiespuiten uit de prullenbak hadden gehaald om daarmee te spelen. Stel je voor dat ze het zou ontdekken en zou denken dat ik het had gedaan.

Terwijl ik daar lag hoorde ik de chirurg rammelen met het gereedschap

Maar op een goeie dag mocht ik weer naar huis. Met de hoop om hier nooit meer terug te komen. Maar helaas. Ik weet niet precies hoeveel later bleek dat de operatie niet goed geslaagd was. Na weer een controle, waarbij de dokter zonder waarschuwing

en zonder verdoving zomaar in mijn wond begon te snijden, moest ik opnieuw worden opgenomen. Ik zie mezelf nog de grote trap oplopen. Weer naar zaal 16. Ik weet nog dat

*En die ene dag was het raak.
Ik kreeg de vla.
Die vreselijke vla met vel.*

ik tegenstribbelde want, in tegenstelling tot de eerste keer, wist ik nu precies wat me te wachten stond. Deze keer kreeg ik het bed tegenover het vorige. Voordeel hiervan was dat ik nu uitzicht had op de binnenplaats. Dat gaf tenminste wat afleiding. Maar dan, de dag van de operatie. Ik werd gehuld in groene operatiekleding en weggereden uit de zaal. Vervolgens werd ik een helling afgereden om voor de deur van de operatiekamer helemaal alleen te worden gelaten. Daar lag ik te wachten tot dat vreselijke moment. Terwijl ik daar lag hoorde ik de chirurg en assistent rammelen met

het gereedschap dat voor de operatie nodig was. Ik was nooit eerder in mijn leven zo bang geweest. Op het moment dat de dokter mij op de operatietafel legde wist ik wat er ging gebeuren. Hij zou mijn armen en benen vastketenen met leren riemen. En ik begon te huilen en verzette me hevig. Maar daar was meneer niet van gediend. Hij begon tegen me te snauwen. Mijn redding was de narcose die zijn werk deed.

En daarna het herstel. Weer kwam de zuster de zaal in. Ook om het eten uit te delen. En die ene dag was het raak. Ik kreeg de vla. Die vreselijke vla met een vel eroverheen. Als ik een hap nam moest ik al kokhalzen. Maar, verlegen als ik was, durfde ik het natuurlijk niet te laten staan. Tot er een zuster kwam die zag wat er gebeurde en zei dat ik het niet hoefde op te eten als ik het echt niet lustte. Wat een opluchting. Er waren dus ook nog aardige zusters.'

JEANNETTE EISSES

'Toen ik voor onderzoek op de kinderafdeling lag, hadden de zusters de strenge opdracht van de dokter gekregen: ik MOEST aankomen in gewicht. Ik at thuis al weinig, maar het ziekenhuiseten stond me zo tegen dat ik alleen de thee opdronk en soms wat soep. Na dreigementen over opsluiting in een donkere kast werd ik uiteindelijk in een apart kamertje op een stoel gezet met drie verpleegsters. 1 hield mijn armen vast achter de rugleuning, de 2e hield mijn hoofd achterover en mijn mond open en de 3e propte de klontenpap naar bij mij naar binnen. Ik was in totale paniek, heb gegild, gekrijst en geschopt zover dat mogelijk was. Ze stopten er na toch veel proberen mee en kregen later van mijn moeder een standje, wat voor die tijd behoorlijk was. Omdat ik haar altijd lachend uit-zwaaide (stel je voor dat ze geen zin meer had om op bezoek te komen bij een huilebalk) en tot dan toe niets had verteld over de gang van zaken, was ze nu onthutst en meer op haar hoede.'

NIKKY DRIJFHOUT

'Het bed met de tralies wat inderdaad een 'gevangenis' leek. Toen ik zwanger was van de jongste was de controle in het ziekenhuis, en ben ik stiekem naar mijn oude plekje gegaan. Want ik weet het nog precies. Het 1 nalaatste bed op de kinderkamer met uitzicht op het

*Het bed met de tralies
leek wel een 'gevangenis'*

parkeerplein (en inderdaad de grote boom). En inderdaad mijn ouders die af en toe kort op bezoek kwamen. Maar ook mijn meester die met 'huiswerk' aan kwam, en met stapels brieven van mijn klasgenootjes (die heb ik nu nog).'

'Wat vooral opvallend was, is dat we toendertijd echt in het ziekenhuis 'lagen' terwijl we toch geen gebroken benen hadden of er andere redenen waren om het bed te houden. Ik lag er toendertijd omdat ik veel buikpijn had, en wat vond ik het vreselijk interessant in het begin om op de kinderafdeling te zijn! Al die aandacht die je kreeg van je klasgenootjes, de meester en natuurlijk je vader en moeder. Maar ook: wat een heimwee! En toen de heimwee kwam was het zwaar hoor. Toch heb ik ook veel fijne herinne-

Al die aandacht die je kreeg van je klasgenootjes, de meester en je vader en moeder....

ringen aan deze tijd, bijvoorbeeld aan zuster Putting, wat vond ik dat een lieverd, als ik het moeilijk had en zij had dienst dan was het minder zwaar. Ze waren vroeger ook een beetje onwijs hoor; als het bezoek-

uur was dan moest je in je bed, sloeg natuurlijk nergens op. Ook kan je je niet meer voorstellen dat je er een dag of 10 verbleef en dat terwijl er alleen wat onderzoeken werden gedaan.

Ik lag met 3 meisjes op een zaaltje, we konden het heel goed met elkaar vinden, één kwam er in ieder geval uit Enkhuizen, ik weet alleen haar achternaam nog; Bok.

Het was in die tijd niet zo druk op de afdeling en we mochten dan ook heerlijk zusterkje spelen in een leeg zaaltje, allemaal kleuterbedjes met tralies, wij hadden ons eigen ziekenhuisje. We mochten met luiers in de weer op de poppen en zelfs een thermometer gebruiken om mee te spelen, die ging prompt stuk toen ik hem net als de echte zusters deden wilde afslaan, ik sloeg hem vol tegen een traliebedje aan en daar konden die ouwe-trouwe-kwik-thermometers natuurlijk absoluut niet tegen....

Toch kreeg ik geen boze blikken, geloof alleen niet dat ik er daarna nog mee mocht spelen.'

ASTRID BOT

'Zelf heb ik hier drie maanden gelegen op 4 jarige leeftijd (1966) na een zwaar auto-ongeluk. Met een dubbele beenbreuk lag ik, zover ik het nog weet met mijn been in zo'n spalk. Verder schedelbasisfractuur en bekkenfractuur dus al met al goed mis. Er zijn eigenlijk maar twee herinneringen uit die tijd. De ene is dat de zuster aan mijn bed kwam om te vertellen dat mijn moeder niet langs kon komen omdat ze ziek was. We woonden in Grootebroek en ze kwam elke dag, dus dit viel zwaar tegen. De andere is de warme gele vla die ik voor mijn gevoel elke dag moest eten. Echt vies vond ik het en ze hebben me zo getraumatiseerd dat ik nog steeds geen vlaproducten eet. Volgens mijn vader (moeder leeft helaas niet meer) was het er ook niet zo schoon. Gelukkig ben ik er heel goed vanaf gekomen en ben heel kundig geopereerd door dokter Scherpenisse. Lichamelijk en geestelijk helemaal niets van over gehouden, volgens mijn ouders echt een wonder.'

ANONIEM

'Ook ik heb 1968 in zo'n bedje gelegen voor een armoperatie. Mijn herinnering is niet fijn. Het was er heel steriel en kaal en hol. Toen ik bijkwam na een narcose met een dik verband om mijn arm, verschoot ik daarvan. Ik moest toen mee met een verpleegster en liep door een eindeloze gang in mijn beleving en de zuster zei nadrukkelijk en heel streng dat ik niet huilen mocht. Bij de dokter aangekomen ging ze bij mij staan en zei nog eens dat ik niet huilen mocht. De dokter deed het verband eraf en mijn arm zat vol met

Ik liep door een eindeloze gang en de zuster zei streng dat ik niet mocht huilen

draad. Er kwam een grote schaar tevoorschijn en toen begon de dokter al de draadjes uit mijn arm te knippen. Voor een klein kind is dit heel beangstigend en mijn angst voor het ziekenhuis was geboren.'

TINE KRUIHOF-MANTEL

'Er werd een taxi gebeld en ik werd door Klaas Karreman naar het ziekenhuis gebracht met een blindedarmontsteking. Dokter Scherpenisse heeft me geopereerd. Toen ik wakker werd, was mijn moeder er en ik weet nog dat ik zei: "Waar is pa?". Mijn bedje stond in het midden links. De kinderafdeling had

*Dat jongetje is overleden
dus hij is vast
erg ziek geweest.*

aan de voorkant links 3 en rechts 3 bedjes dan was er een soort boog en in het andere gedeelte stonden er wel 5 of 6 denk ik naast elkaar. Welke dag ik heen ging weet ik niet meer maar op maandag 30 april 1951 moet ik er zijn geweest. Die dag kregen we worteltjes omdat ze oranje waren en ook oranje limonade. Onze zaalzusters waren zuster de Wit en zuster Bakker en als ze dan met de waskommen de zaal opkwamen, riepen

alle kinderen heeeeeeel hard "ZUSTER BAKKER ZUSTER BAKKER!". Dat vond ik zo sneu, dan riep ik heel hard... "Zuster de Wit, zuster de Wit!", want ik vond ze alle twee erg lief. Er kwam een keer een vrouw met een hele dikke sinaasappel (thuis kregen we die alleen met Kerst), dus dat was smullen. We woonden naast de groenteboer dus wist ik best wat een grote sinaasappel was. Toen ik mocht lopen ging ik vaak naar het achterste bedje rechts, daar ging ik dan voorlezen aan een jongetje, het was het zoontje van P.M. Bootsman, dat jongetje is overleden, dus hij is vast erg ziek geweest. Na een week mocht ik naar huis. Hoe ik naar huis ging, weet ik niet meer. Misschien gewoon met de bus; er reden nog niet zo veel auto's.'

'Ik lag op de kinderzaal met kinderen die geopereerd waren of nog moesten. Bij een jongen die naast mij lag was net zijn blindedarm verwijderd en hij moest uit de narcose komen. De zuster tikte hem zachtjes op zijn wangen en verdwaasd keek hij haar aan. "Waar ben ik?", vroeg hij heel sloom. "In het ziekenhuis", zei ze. "Wie bent u?", vroeg hij met een lange uithaal. "Zuster Stoop", zei de zuster. "Strrroop? Hmm, lekker.", zei hij heel lijzig. Ik hikte van het lachen.

Dat gewicht aan mijn arm moest een beetje boven de grond zweven. Omdat het trekken van dat gewicht pijn deed aan mijn arm schoof ik zoveel mogelijk naar de kant van het bed zodat het gewicht op de grond rustte. De zuster greep mij in de lurven en plaatste me weer in het midden van het bed. Toen ze daarna weer met die jongen naast mij in de weer was schoof ik voorzichtig weer naar de kant. De zuster werd boos,

schoof mij weer terug in het midden en deed het hek aan de rechterkant van mijn bed omhoog. Dat was een straf, dat was een vernedering, ze kleineerde me, want alleen kleuters op de zaal lagen in een bed met de hekken omhoog. Met mijn grote teen kon ik het lipje bereiken aan het voeteneind van het bed en met mijn rechterhand het bovenste lipje die het hek vasthielden. Ik lichtte de lipjes op en het hek viel met een donderende klap naar beneden. Iedereen schrok zich een ongeluk, de jongen naast mij was gelijk uit zijn narcose. De zuster kwam woest op me af en gaf mij, vastgebonden en geen

Ze deed het hek van mijn bed omhoog. Dat was een straf, dat was een vernedering.

kant uit kunnende, een draai om de oren en rukte het hek weer omhoog. Voor straf zette ze een scherm rond mijn bed en mocht ik niemand meer zien. Lig je in het ziekenhuis, krijg je nog een klap voor je kop

ook.

Mijn broertje kwam samen met een buurjongen op bezoek tijdens het bezoekuur en het scherm werd weggeschoven. De buurjongen had een zak met peren voor mij meegebracht. Het hek van mijn bed was nog steeds

Ik mocht gerust wel even huilen, zei ze. Want met het verband trok ze de blaren open.

omhoog. Al pratende en lachende sloeg en wiebelde ik zonder erg met die zak peren tegen dat hek, en opeens... blubbb, daar vielen de peren in blubber uiteen op de grond. Ze waren zonder erg tot moes geslagen en door de papieren zak heen geweekt. Na het bezoekuur kwam de zuster de ronde doen en zag de smurrie op de grond. "Wat is dat?", vroeg ze. "O", zei ik, "m'n buurjongen die op bezoek kwam, vertelde ik dat je ook geslagen wordt in het ziekenhuis en werd toen misselijk." Het leek net echte braaksel. Boos is ze een emmer met sop gaan halen en

heeft de boel opgeruimd.

Na drie weken mocht het verband van mijn arm. Heel grote blaren hadden zich onder het verband gevormd. Ik mocht gerust wel even huilen, zei de zuster, want met het verwijderen van het verband trok ze de blaren open en dat deed verrekte pijn. Maar lang niet zoveel pijn als toen ik thuis aan ons tafeltje zat, en toen hilde ik ook niet.'

CAROLA NEUVEL

'Ik heb ook in het Snouck van Loosenziekenhuis gelegen. De eerste keer was toen ik net geboren was en in de couveuse moest vanwege een slechte start met lichamelijke problemen. Later zoals ik in mijn fotoboek kon zien in juli 1968 toen ik 3 jaar was. Ik weet dat ik er niet wilde eten en daardoor veel ijs kreeg. Mijn tante is 4 jaar ouder dan ik en na de opnames gingen we altijd samen op controle bij dr Baldeswing.

Ook weet ik dat ik een keer erg boos was op een jongetje die met mijn bal speelde in de tuin en de zusters lieten dat toe. Ik schijn 1 favoriete zuster gehad te hebben ze heette zuster Wijcker.'

INA VRIEND

'In april 1964 heb ik op de kinderafdeling van het Snouck van Loosenziekenhuis gelegen. Ik was toen 11 jaar. Nare herinneringen heb ik er niet aan. 's Morgens ging ik met mijn moeder op de fiets naar

Ik zou ze nu nog wel eens willen zien, om te kijken of ze er echt zo uitzien

Enkhuizen. De huisarts dacht dat ik een blindedarmontsteking had en stuurde me door naar dokter Scherpenisse. Ik moest meteen blijven en werd diezelfde middag nog geopereerd. Ik weet nog dat ik wakker werd en op de klok keek. Het was half 5. Voor de rest weet ik er weinig van. Wel vond ik het vertrouwd, de plek waar ik lag. Want de week daarvoor had Bert Immerzeel, een jongen die vlak bij ons woonde in Andijk, op diezelfde plek gelegen. En eigenlijk blijven mij alleen maar kleine dingen bij. Dat

ik moeilijk naar de wc kon die eerste dag en dat ik toen met een po op bed mocht zitten met mijn benen op de stoel ernaast. Raar vond ik dat, maar het werkte wel. Later mocht ik zelf naar de wc in de gang. Voor mijn idee was dat een hele grote hoge wc. Maar misschien vond ik dat toen wel, omdat we thuis een relatief kleine wc hadden. Ook waren er hele mooie tegeltjes, vond ik toen. Wit met geel en groen en blauw, bloemen (tulpen misschien) en versierde randjes. Ik zou ze nu nog wel eens willen zien, om te kijken of ze er echt zo uitzien als in mijn gedachten. Veel uit die tijd kan ik

*Al met al geen grootse
en absoluut geen nare
herinneringen.*

mij niet herinneren, maar wel zuster Anneke, voor mij een wat donkere en jonge zuster (maar was het alleen met donker haar of misschien een Indonesisch iemand?). Haar vond ik erg lief. Ook mocht ik van haar

helpen met het eten geven. Er lag een jongetje van anderhalf jaar dat uit een groot gezin van Andijk kwam. Prachtig vond ik het om met hem te spelen en voor te lezen. En wat ik ook nog heel goed weet, was de eerste ansichtkaart die ik kreeg. Een witte poedel, die kwam van een schoolvriendinnetje. Al met al geen grootse en absoluut geen nare herinneringen.'

Vroeger had ik heel vaak een zere keel en ik was opgelucht toen de keel-, neus- en oorarts tegen mijn moeder zei dat mijn keelamandelen nodig geknipt moesten worden.

Eindelijk werd ik op 18 december 1962 in het Snouck van Loosen-ziekenhuis geholpen. We liepen langs de kinderafdeling waarin een lange rij hoge getraliede ledikantjes stonden. Met huilende kinderen erin die je aanstaarden. Ik was toen 11 jaar oud en heel klein en mager voor mijn leeftijd. En wist niet wat ik hoorde omdat ze me te groot vonden voor de kinderafdeling.

Ik mocht op een zaal met 4 bedden liggen. Tegenover me kwam een jongetje van 7 jaar te liggen. In het bed naast me een heel erg oude dame (mevrouw Swidde) heette ze. Ze was vreselijk onrustig en probeerde steeds uit haar getraliede bed te klimmen. Ik denk dat ze die nacht gestorven is omdat ze de volgende

ochtend niet meer in haar bed lag. Met 5 kinderen op een brancard werden we zittend naar de behandelkamer gereden. Ik zat als achterste omdat ik de grootste was. Vier keer dat afschuwelijke geschreeuw voordat ik eindelijk aan de beurt was.

In een donkere ruimte werd ik vastgebonden op een hoge stoel zonder dat iemand iets zei of uitlegde. Ik zag de dokter met een soort derde oog op zijn hoofd op me af komen en ik kreeg een kapje op wat vreselijk stonk. En praatte mezelf moed in door te denken "niet meer nemen als je neus vol".

*In een donkere ruimte
werd ik vastgebonden
op een hoge stoel*

Later voelde ik een gladde handschoen in mijn mond en hoorde ze tegen elkaar zeggen dat ik de enige was die geen kik had gegeven. Toen werd ik weer naar mijn kamer gebracht en weer langs al die

verdrietig, huilende kinderen.
Opgelucht lag ik weer in mijn bed.
Een zuster met donker haar probeerde
anaal de thermometer bij mij in te
brengen maar ik lag te kronkelen van
de pijn. Toen hij er uiteindelijk
inzat vroeg ze of mijn ome Nic (die
mijn oudste zus lastig viel) nog wel
eens bij ons thuis op bezoek kwam.
O hemel dacht ik ze ziet daar bij
mij iets wat er niet meer helemaal
normaal uitziet. (Ik heb haar geen
antwoord gegeven).

Later moest ik een gelige pap of
soort yoghurt eten wat ongelofelijk
vies was en heel erg pijn deed. Ik
moest het opeten omdat ik anders de
volgende dag niet naar huis zou
mogen. Ik werd bij elke hap
misselijker en de hele boel kwam
eruit en lag best een hele tijd in
die gore bebloedde paplucht. De
verpleegster werd boos op me omdat
ik het in een spuugbakje (wat er
niet stond) had moeten spugen.

Weer later was er bezoekuur maar
voor mij kwam er niemand. Mijn
moeder had 's morgens al gezegd:
"Ach meid we komen niet hoor want
morgen ben je al weer thuis".

Met de ziekenfondstaxi mocht ik
de volgende dag door een hevige
stuifsneeuwbus weer naar huis.
(Die dag begon een lange vorst-
periode waarin het elke nacht
vroor.)

Over een gebroken pols en kaas...

Twee herinneringen aan het Snouck van Loosenziekenhuis en aan de kinderafdeling, staan me nog heel helder voor de geest....

Het is al tientallen jaren geleden, maar als zesjarig jochie was ik aan het schaatsen tussen de Dijk en de Paktuinen tegenover het huis van mijn opa. Als beginnend schaatser ging ik natuurlijk regelmatig onderuit. Na zo'n val deed mijn linkerpols wel heel erg zeer!

Met een welgemikte klap sloeg de dokter mijn pols onverdoofd 'vakkundig' weer in tweeën!

Doordat ik toen al een 'echte bikkell' was, liep ik er gewoon mee door. "Gekneusd," zei mijn vader en er ging een verbandje omheen. In die tijd zat ik ook op gym bij Dindua en er was een uitvoering op het toneel

de Munt-bioscoop. We moesten onder andere hazensprongen maken over banken. Daar heb je je polsen wel bij nodig, dus na de uitvoering deed het wel erg zeer. Toch maar naar de dokter dus. Via de huisarts dokter van der Heide kwam ik met m'n moeder in het ziekenhuis terecht bij de chirurg. Die liet een foto maken en daarop was te zien, dat mijn pols wel degelijk gebroken was door de val op het ijs. Helaas was de boel in de tussenliggende drie weken niet recht aan elkaar gegroeid, dus er moest weer gebroken worden!

Mijn moeder werd uit de spreekkamer naar de wachtkamer gestuurd. Volgens mijn herinneringen lag ik op een soort brancard: een stalen frame met daarin een met touwen gespannen canvaszeil of iets dergelijks.

Ik had geen idee wat er ging gebeuren, maar echt naar m'n zin had ik het niet! De dokter pakte met twee handen mijn pols, mikte een beetje en met een welgemikte klap sloeg hij de verkeerd aangegroeide pols onverdoofd (!!l) 'vakkundig' weer in tweeën!! Nou, bikkell of niet, ik geloof, dat mijn moeder

later vertelde, dat ze me in de wachtkamer tekeer kon horen gaan! De pols ging in het gips en daarna mocht m'n moeder weer komen!

Met de pols is het helemaal goed gekomen, maar waarschijnlijk zou een chirurg in deze tijd moeiteloos het Medisch Tuchtcollege halen met zo'n actie?!

Kort voor deze belevenis lag ik op de kinderafdeling voor heel iets anders. In mijn herinnering, ik was snel met klokkijken, was het bezoekuur van half drie tot half vier. In die bezoektijd hadden de verpleegsters de tijd om het avondeten klaar te maken. Natuurlijk was het lekker warm in het ziekenhuis en ik zie nog een half uitgedroogde boterham met kaas voor me. Ook de kaas lag er lichtelijk verdroogd bij. Daar had ik dus echt geen zin in en at het niet op! De zuster boos natuurlijk, maar ik ging het dus echt niet opeten. Uiteindelijk heeft de zuster gewonnen: 'Gewoon' door mijn neus dicht te knijpen en een stukje naar binnen te proppen als m'n mond open

ging om lucht te happen. Volgens mij komt het mede hier door, dat ik nog steeds geen kaas lust!?

Beide voorvallen hebben me echt geen trauma's bezorgd, maar diepe indruk hebben ze wel gemaakt: Ik ben ze namelijk nog steeds niet vergeten!!

THE END